

N:o 26.

Ank. till Riksd. kansli den 29 april 1898, kl. 8 e. m.

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 8, i anledning af kammarens återremiss af utskottets utlåtande n:o 6 på grund af väckta och till utskottet remitterade motioner om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning och förslag angående ändrade föreskrifter till förekommande och hämmande af smittosamma husdjurssjukdomar.

»Uti tvenne till utskottet af kammaren remitterade motioner önskas ändring i gällande författningar angående hvad iakttagas bör a) till förekommande af smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket och b) till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren.

Motionärernas yrkanden.

I sin motion, n:o 104, hemställer herr *K. E. Holmgren* i Hillebola, 'det Riksdagen ville besluta att i skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes efter vederbörandes hörande vidtagna ändringar i de föreskrifter, som äro gifna angående hvad iakttagas bör till förekommande af smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket, så att dessa föreskrifter må medföra ökad trygghet.'

Herrar *A. J. Ericson* i Ransta och *L. P. Mallmin* hemställa åter uti den af dem väckta motionen, n:o 216, 'att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det tacktes Kongl. Maj:t, efter verkstald utredning af frågan, låta utarbета och till Riksdagen inkomma med förslag till an-

Bih. till Riksd. Prot. 1898. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 20 Häft. (N:o 26.) 1

drade föreskrifter till förekommande och hämmande af smittosamma husdjurssjukdomar i syfte att vinna ökad trygghet mot sådana sjukdomars uppkomst och utbredning, *dels* genom skärpta bestämmelser angående införsel af husdjur till riket under vissa förhållanden, äfvensom i fråga om statsmyndigheternas skyldighet att vid utbrott af sådana sjukdomar ingripa, *dels ock* derigenom, att den enskilde, mera än hittills varit fallet, hålles skadeslös för de förluster, han vid sådana sjukdomars utbrott till följd af ifrågakommande åtgärder, måste vidkännas.»

Det förra
utlåtandets
innehåll.

I sitt utlåtande n:o 6 (i samlingen betecknad med n:o 17) hemställde utskottet »1:o) att Andra Kammaren ville, med anledning af herrar Ericsons och Mallmins motion, för sin del besluta, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t, efter verkställd utredning af frågan, låta utarbeta och till Riksdagen inkomma med förslag till ändrade föreskrifter till förekommande och hämmande af smittosamma husdjurssjukdomar i syfte att vinna ökad trygghet mot sådana sjukdomars uppkomst och utbredning, *dels* genom skärpta bestämmelser angående införsel af husdjur till riket under vissa förhållanden, äfvensom i fråga om statsmyndigheternas skyldighet att vid utbrott af sådana sjukdomar ingripa, *dels ock* derigenom, att den enskilde, mera än hittills varit fallet, hålles skadeslös för de förluster, han vid sådana sjukdomars utbrott, till följd af ifrågakommande åtgärder, måste vidkännas; och 2:o) att kammaren ville förklara, att herr Holmgrens motion blifvit, genom hvad i punkten 1:o) föreslagits, besvarad.»

Enligt utskottet tillhandakommet protokollsutdrag har emellertid kammaren till utskottet återförvisat berörda utlåtande.

Ärendets
återförvis-
ning till ut-
skottet.

Denna åtgärd afsåg, enligt hvad af den inom kammaren vid ärendets behandling förda diskussionen framgår, åstadkommande af dels en utförligare utredning af ärendet i fråga och dels en närmare begränsning af de åtgärder, utskottet ville tillstyrka; och går utskottet nu sålunda att, såvidt det förmår, tillmötesgå denna kammarens önskan.

Med hänvisning till den uti utskottets förra utlåtande i ärendet införda historik rörande smittosam mul- och klöfsjuka, anser sig utskottet derjemte böra anföra angående mjeltbrandssjukdomen följande:

Mjeltbrands-
frågan vid
1896 års
riksdag.

År 1896 föreslogs i en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 36, af herr Jan Eliasson, med hvilken herrar K. E. Holmgren, L. P. Mallmin, Adolf Ericson och Alfred Kihlberg instämde, »det Riksdagen beslutar att hos

Kongl. Maj:t i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes, efter vederbörandes hörande, uti kongl. förordningen om hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, den 23 september 1887, vidtagna den ändring, att för husdjur, smittadt af mjeltbrand, som dödt eller dödats och göres obrukbart, samt för kostnader och förluster för öfrigt, som djuregare i följd deraf tillskyndas, beredes någon ersättning från statsverket.»

Till stöd för detta sitt förslag framhöll motionären hufvudsakligen följande: Kongl. kungörelsen den 23 september 1887 stadgar, att, vid boskapspest, elakartad lungsjuka och rots eller springorm, djurens egare skola af statsmedel erhålla ersättning, dels till hela och dels till minskadt värde, der djuret blifvit på veterinärs tillstyrkan och till förekommande af sjukdomens vidare spridning dödad; mjeltbrand räknas icke blott till de svårare smittosamma kreaturssjukdomarna, utan kongl. medicinalstyrelsen likstälde mjeltbrandssjuka djur, i fråga om inskränkning för egaren, med de djur, som voro smittade af boskapspest, elakartad lungsjuka och rots, då den i sin kungörelse af den 10 mars 1888 såsom råd och anvisningar, till ledning för vederbörande kommunalmyndigheter, veterinärer och Kongl. Maj:ts befallningshafvande, under rubrik »djurs dödande och nedgräfnings» föreskrifver, att ingen del af djur, som varit angripet af boskapspest, elakartad lungsjuka, rots eller springorm, mjeltbrand och vattuskräck, må till människoföda användas. Andra Kammarens tredje tillfälliga utskott afstyrkte i sitt utlåtande n:o 2 (i samlingen n:o 6) bifall till motionen.

De hufvudsakliga skälen för detta afstyrkande voro, att staten i och för husdjurssjukdomars hämmande hittills icke genom allmän författning åtagit sig andra ekonomiska förpligtelser än att dels bekosta vissa tjänstemäns resor och af veterinär vid svinpest medförda desinfektionsmedel, dels lemna ersättning till djuregare för desses antingen tvångsvis eller i följd af öfverenskommelse dödade husdjur, att sjukdomen i vårt land icke uppträdt som farsot, icke heller angripit många djur på en gång, utan med få undantag visat sig endast i enstaka fall å hvarje gård, hvarefter nya sjukdomsfall i regel icke förekommit å samma gård under flera års tid; att sjukdomens s. k. inkubationstid är blott 10 dygn, så att, då efter verkställd desinfektion nytt fall ej inträffat under 10 dygn, alla djuren och deras produkter åter stå till egarens fria förfogande och att inga andra land i Europa än konungarikena Sachsen och Belgien, enligt hvad nämnda utskott inhemtat, lära lemna godtgörelse för kreatur, som dött i mjeltbrand.

Mot detta utskottets afstyrkande reserverade sig herrar P. O. Lundell och J. Andersson i Ölsund, hvilka på angifna skäl föreslogo, »att Riksdagen må i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes,

efter vederbörandes hörande, uti kongl. förordningen om hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren den 23 september 1887 vidtaga den ändring, att, då vid inträffadt fall af mjeltbrand veterinär föreskrifvit desinfektion, afspärrning eller andra med kostnader förenade åtgärder för hämmande af sjukdomens spridning, djuregaren må för sådana kostnader kunna beredas ersättning af statsmedel.»

Andra Kammaren biföll utskottets förslag med 110 ja mot 87 nej, som voro för reservationen, dock med ändring i ordalydelsen enligt förslag af friherre v. Knorring.

Af diskussionen framgick, att reservationen icke kunde bifallas äfven på den grund, att Riksdagen icke borde besluta skrifvelse om ersättning för kostnader i och för afspärrnings- och desinfektionsåtgärder för endast ett slags smittosam husdjurssjukdom, utan borde skrifvelsen afse sådan ersättning för smittosamma husdjurssjukdomar i allmänhet.

De i författningarna afsedda husdjurssjukdomarna.

De smittosamma husdjurssjukdomar, mot hvilka åtgärder finnas i våra författningar stadgade, äro, enligt § 1 mom. 1 i Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse, angående hvad iakttagas bör till förekommande af smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket af den 1 maj 1885, och enligt § 1 mom. 1 i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga förordning, angående hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren af den 23 september 1887, följande: 1) boskapspest hos idislande djur, 2) elakartad lungsjuka hos nötkreatur, 3) rots eller springorm hos djur af hästsläktet, 4) koppor hos får, 5) smittosam mul- och klöfsjuka hos idislande djur och svin, 6) skabb hos får, 7) elakartad klöfsjuka hos får och getter, 8) mjeltbrand hos husdjur och 9) vattuskräck hos hundar och andra husdjur. Till dessa komma, enligt Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse, angående tillämpning på sjukdomen svinpest af bestämmelserna i förordningen den 19 april 1875 angående hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren den 23 oktober 1887, 10) svinpest och, enligt af Kongl. Maj:t den 11 mars 1898 utfärdad kungörelse, 11) en i södra Afrika förekommande pestartad sjukdom bland nötkreatur.

Härtill kommer enligt mom. 2 i kongl. kungörelsen den 1 maj 1885 följande bestämmelse: »Skulle annan husdjurssjukdom å utrikes ort visa sig så elakartad och smittosam, att den kan anses med någon af de i mom. 1

uppräknade jemförlig, vill Kongl. Maj:t taga under särskild pröfning, huruvida och till hvilken utsträckning de i denna kungörelse gifna föreskrifter jemväl må i afseende på sådan sjukdom lända till efterrättelse»; och enligt mom. 2 i kongl. kungörelsen den 23 september 1887 heter det: »Skulle annan husdjurssjukdom visa sig så elakartad och smittosam, att den kan anses jemförlig med någon af de i 1 mom. uppräknade, åligge det Kongl. Maj:ts befallningshafvande att derom göra anmälan hos Kongl. Maj:t, som då vill taga under särskild pröfning, huruvida och till hvilken utsträckning de i denna författning gifna föreskrifter må lända till efterrättelse jemväl i afseende å sådan sjukdom.»

De ekonomiska förpligtelser, som staten genom allmän författning åtagit sig i och för husdjurssjukdomars hämmande, hafva hittills varit följande: 1) ersättning åt djuregaren för dennes antingen tvångsvis eller efter medgifvande af egaren dödade husdjur, 2) ersättning åt veterinär för af honom efter uppdrag af myndighet företagen embetsresa, 3) reseersättning åt värderingsman och 4) ersättning för af veterinär vid fråga om svinpest medhafda desinfektionsmedel. Alla andra kostnader och förluster få bestridas och bäras af djuregaren. Derjemte stadgas, att ingen ersättning af allmänna medel erhålles för husdjur, som dött i smittosam husdjurssjukdom.

Vid fråga om rätt till ersättning af allmänna medel för i smittosam sjukdom dödadt husdjur gäller sådan rätt icke alla i författningarna afsedda husdjurssjukdomar, utan endast för vissa af dem, såsom boskapspest, elakartad lungsjuka, rots eller springorm och svinpest samt den i södra Afrika förekommande pestartade sjukdomen bland nötkreatur. Så bestämmer kongl. kungörelsen af den 23 september 1887 1) i § 10, att ersättning till fulla värdet skall utgå för husdjur, som, på grund deraf, att det misstänkes för att vara smittadt af *boskapspest*, varder dödadt, om det vid obduktionen befinnes vara angripet af boskapspest, men i annat fall med hvad af värderingssumman återstår efter afdrag af värdet å de delar, hvilka veterinären förklarar kunna till nytta användas; och i § 11, att alla idislande djur, hvilka inom loppet af tio dygn varit tillsammans med något af boskapspest angripet djur, skola ofördröjligen dödas och till sitt fulla värde ersättas.

Enahanda vilkor gälla enligt §§ 15 och 16 i fråga om 2) *elakartad lungsjuka*. Genom § 18 mom. 3 stadgas, att djur, som dödats på grund af misstanke att vara smittadt af 3) *rots* eller *springorm*, skall ersättas med djurets fulla värde, om vid obduktionen framgår, att djuret icke lidit af rots, men eljest med halfva värdet; och i mom. 4, att, om egare af djur, som af veterinär förklarats misstänkt för rots, tillåter, att djuret dödas,

I författningarna bestämda ersättningsprinciper.

De fall då ersättning för nedslagtade husdjur utgår af allmänna medel.

mot det att egaren undfår ersättning af allmänna medel till ett belopp motsvarande djurets halfva värde, så eger Kongl. Maj:ts befallningshafvande, när skäl dertill förefinnes, förordna om djurets värdering och dödande.

På grund af bestämmelsen i § 1 mom. 2 i här ofvan nämnda kongl. förordningen den 23 september 1887, bestämde Kongl. Maj:t 1:o) genom kongl. kungörelsen den 23 oktober 1887, att 4) *svinpest* också skall räknas bland de smittosamma husdjurssjukdomar, hvilka gällande författningar i ärendet afse, och 2:o) genom kongl. kungörelsen i ämnet den 3 november 1887 bemyndigades medicinalstyrelsen »att ej mindre, der styrelsen anser sådant erforderligt, förordna om nedslagtning af svin å smittadt eller för smitta misstänkt ställe mot ersättning till djuregaren af allmänna medel med djurets fulla värde, än ock vidtaga alla andra åtgärder, som styrelsen finner nödiga för sjukdomens hämmande eller förebyggande af dess vidare utbredning», med stöd af hvilket bemyndigande medicinalstyrelsen genom sitt cirkulär till rikets veterinärer den 5 december 1887 föreskref behöfliga desinfektionsmedel och angaf, att dessa desinfektionsmedel skulle af allmänna medel betalas. Och på grund af bestämmelsen i § 1 mom. 2 i kongl. kungörelsen den 1 maj 1885 har Kongl. Maj:t genom kungörelsen den 11 mars 1898 likstält 5) den i södra Afrika förekommande pestartade sjukdomen bland nötkreaturen med boskapspest.

Dessutom har utskottet genom förfrågan hos vederbörande inhemtat, att de vid bekämpandet af under år 1897 i Upland utbruten smittosam mul- och klöfsjuka anbefalda desinfektionsmedlen äfvensom de för sagda ändamål efter föreskrift nedslagtade djuren godtgjorts af allmänna medel.

Inom landet förekommande fall af smittosamma husdjurssjukdomar.

I fråga om de i författningarna omhandlade smittosamma husdjurssjukdomarnas förekomst och spridning inom landet har utskottet inhemtat, att boskapspest aldrig förekommit i vårt land, att elakartad lungsjuka icke förekommit sedan år 1856, att rots eller springorm förekommit med 3 fall år 1891, intet fall 1892 och 1 fall under hvartera af åren 1893—1896; för 1897 har ännu icke uppgift erhållits; koppor hos får, skabb hos får, elakartad klöfsjuka hos får och getter och vattuskräck hafva icke förekommit under något af åren 1891—1895, det senaste år, för hvilket statistiken varit för utskottet tillgänglig. Af smittosam mul- och klöfsjuka förekommo år 1892 inom Malmöhus län ej mindre än 1,278 fall hos nötkreatur, 521 fall hos får och 790 fall hos svin, i Halland 54 fall hos nöt, 6 fall hos får och 5 fall hos svin; år 1893 förekommo i Malmöhus län 51 fall hos nöt, 45 fall hos får och 40 fall hos svin; under åren 1894—1896 förekom intet fall; år 1897 infördes sjukdomen genom en tjur från Holland hit till riket och uppträdde å en egendom i Upland, derifrån den

sedan spred sig till andra närbelägna gårdar, men genom energiskt ingripande lyckades man begränsa sjukdomen, och man antager nu, att densamma är fullständigt häfd. Enligt hvad utskottet erfarit har samma sjukdom å nyo utbrutit inom landet nemligen vid flera gårdar inom Efveröds socken af Kristianstads län; och har smittan likaledes nu möjligen förorsakats genom ett från Holland importeradt djur. Af mjeltbrand förekommo år 1891 hos nöt 78 fall, 1892 hos nöt 84 fall, 1893 hos nöt 72 fall, 1894 hos nöt 57 fall och hos hästar 7 fall, 1895 hos nöt 75 fall och hos hästar 5 fall. Af svinpest förekommo år 1891 i Malmöhus län 67 fall, under hvardera af åren 1892—1895 visar den officiella statistiken intet fall; för åren 1896 och 1897 är statistik ännu ej tillgänglig. Den i södra Afrika förekommande pestartade sjukdomen bland nötkreaturen har, så vidt för utskottet är känt, icke förekommit i vårt land.

I fråga om införsel till Sverige af husdjur från utlandet föreskrifves genom kongl. kungörelsen angående vissa ändringar i nådiga kungörelsen den 1 maj 1885 angående hvad iakttagas bör till förekommande af smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket den 18 maj 1894 § 4 mom. 1, att införsel »sjöledes af nötboskap, får, getter och andra idislande djur, äfvensom af djur hörande till hästsläktet samt svin» ej må »ega rum annorstädes än i stad, hvarest legitimerad veterinär är anställd för utförande af de i denna författning gifna föreskrifter samt särskild, af medicinalstyrelsen godkänd karantänsanstalt finnes anordnad för djurens inhysande under föreskrifven karantänstid», och genom mom. 2, att »införsel landvägen från Norge och Finland af ifrågavarande djur är tillsvidare icke inskränkt till vissa ställen».

Om införsel af husdjur i riket.

Genom § 8 i nämnda kongl. kungörelse den 18 maj 1894 bestämmes a) i mom. 1, att »idislande djur, anskaffadt från främmande land eller del deraf, som förklarats smittad af boskapspest, må hvarken sjö- eller landvägen införas», och b) i mom. 3, att om främmande land eller del deraf är förklarad smittad af vattuskräck, må hund, som från det land eller landsdel anskaffats, hvarken sjö- eller landvägen införas». Genom kongl. kungörelsen den 5 december 1887 föreskrifves i punkten 2:o följande: »Från främmande land eller landsdel, som blifvit förklaradt smittadt af svinpest, vare all införsel af lefvande eller döda svin eller delar deraf, med undantag af väl saltadt fläsk, förbjuden, vid påföljd, som stadgas i § 23 af nådiga kungörelsen den 1 maj 1885 angående hvad iakttagas bör till förekommande af smittosamma husdjurssjukdomars införande i riket». Och, såsom ofvan är framhållet, har genom kongl. kungörelsen den 21 februari 1898 § 1 stadgats, att »från främmande land eller del deraf, som förklarats smittad af smittosam mul- och klöfsjuka, må idislande djur eller svin

De husdjurssjukdomar, hvilka för- anledt im- portförbud.

hvarken sjö- eller landvägen till riket införas». Och, såsom afvenledes ofvan är påvisadt, genom kongl. kungörelsen den 11 mars 1898 har *den i södra Afrika förekommande pestartade sjukdomen bland nötkreaturen* likstälts med boskapspest.

*De husdjurs-
sjukdomar,
hvilka för-
anledt be-
stämmler
om karantänsbehand-
ling.*

Vidare stadgas genom § 9 mom. 1 af kongl. kungörelsen den 18 maj 1894, att från främmande land eller del deraf, som »blifvit förklarad *smittad af elakartad lungsjuka, rots eller springorm, koppor hos får, skabb hos får, elakartad klöfsjuka hos får och getter eller mjeltbrand*, må derifrån anskaffadt djur af de i § 4 uppräknade slag, som kan af den sjukdom angripas, icke landvägen införas, hvaremot införsel deraf sjövägen må, såvida icke bestämmelserna här ofvan därför göra hinder, ega rum, dock endast under vilkor:» Bland vilkoren ingå bestämmelserna i mom. 2 om karantänstiden, för hvars längd i olika fall herr Holmgren lemnar uppgift i sin motion.

*Utskottets
utlåtande.*

Båda de nu föreliggande motionerna synas vara framkallade närmast af den härofvan framhållna förekomsten af smittosam mul- och klöfsjuka i Stockholms län under år 1897; och motionärerna hemta af detta fall stöd för den uppfattningen, att de då gällande föreskrifterna angående förekommande af smittosamma husdjursjukdomars införande i riket vore för ändamålet otillräckliga, samt anse, att klokheten bjuder totalt importförbud från hvarje af mul- och klöfsjuka smittadt land eller åtminstone skärpta bestämmelser i fråga om karantän och desinfektion.

Sedan motionerna blifvit affattade och till kammaren öfverlemnade, har emellertid befunnits, såsom också utskottet här ofvan framhållit, att Kongl. Maj:t den 21 februari innevarande år utfärdat nådig kungörelse, genom hvilken motionärernas önskan om importförbud uppfylts.

Utskottet har derjemte erhållit meddelande derom, att i fråga om smittosam mul- och klöfsjuka verksamma desinfektionsåtgärder vid karantänsanstalterna i riket nyligen blifvit af medicinalstyrelsen påbjudna genom en dess skrifvelse till samtliga karantänsveterinärerna.

Under sådant förhållande synes det utskottet, att motionärernas önskan i denna del blifvit tillgodosedd.

Vidkommande de båda motionernas omfattning i öfrigt, så, under det herr Holmgrens motion afser äfven åtgärders vidtagande till förekommande af andra smittosamma husdjursjukdomars införande i riket, omfattar åter herrar Ericsons och Mallmins motion såväl samma sida af frågan som ock vidtagande af åtgärder till förekommande och hämmande af smittosamma

husdjurssjukdomar inom landet. Den senare motionen omfattar sålunda frågan i hela dess vidd, och i densamma ifrågasättes en ingående revision af våra författningar rörande de smittosamma husdjurssjukdomarna, i syfte ej blott att våra djuregares intressen derigenom måtte blifva bättre tillgodosedda, än hvad nu är förhållandet, utan ock att statens intressen på samma gång blefve tillbörligen påaktade.

De faktorer, som, enligt motionärernas åsigt, verksamt skulle bidraga till detta måls ernående, vore förbättrade skyddsåtgärder och ersättning åt djuregaren för lidna skador och nedlagda kostnader samt lindringar uti bestämmelserna om isoleringsåtgärderna vid förekomsten af mjeltbrand.

Bland skyddsåtgärder framhålles i motionerna, förutom skärpta bestämmelser rörande karantän och desinfektion, af herr Holmgren den önskan, att ett land, som förklarats smittadt af mjeltbrand, icke bör förklaras fritt derifrån, förr än sjukdomen der alldeles upphört, äfvensom af herrar Ericson och Mallmin önskvärdheten af bestämmelser om anmälningsskyldighet från djuregarens sida vid förekomsten af de så kallade mildare infektionssjukdomarna hos husdjuren.

De fall, i hvilka, enligt motionärernas uppfattning, ersättning vid utbrott och bekämpande af de i våra författningar upptagna smittosamma husdjurssjukdomarna borde beredas djuregaren, äro följande: 1:o) för i mjeltbrand, elakartad lungsjuka, mjeltbrandsemfysem etc. döda djur, så ock genom höjande af den ersättning i vissa fall, som för närvarande författningenslignat utgår vid slagt af djur uti en del infektionssjukdomar; 2:o) för förluster, förorsakade i samband med den i författningarna föreskrifna isoleringen; och 3:e) för de med reningsåtgärderna och desinfektionen förenade utgifterna.

Det lär icke kunna förnekas, att vid den tidpunkt motionerna affattades fullt fog förefans till yrkande på skärpta bestämmelser rörande karantän och desinfektion. I annat läge har dock sedan dess frågan kommit genom de här ofvan omnämnda kongl. kungörelserna af den 21 februari och den 11 mars innevarande år, hvarigenom importförbud utfärdats med afseende på smittosam mul- och klöfsjuka samt en i södra Afrika förekommande pestartad sjukdom bland nötkreaturen, så ock genom den af medicinalstyrelsen till karantänsveterinärerna utfärdade föreskriften om verksam desinfektion i fråga om smittosam mul- och klöfsjuka. Då emellertid motionerna afse ej blott den smittosamma mul- och klöfsjukan, utan äfven öfriga svårare infektionssjukdomar, och det synes utskottet vara af vigt, att de mest verksamma åtgärder vidtagas mot alla svårare smittosamma husdjurssjukdomars införande i landet, anser utskottet, i likhet

med herrar Ericson och Mallmin, att en undersökning och utredning af denna fråga bör komma till stånd för att få utrönt, om och i hvad mån skärpta bestämmelser böra åstadkommas såväl rörande smittosamma husdjurssjukdomars införande och förekomst inom landet som i afseende på karantänsanstalternas anordning, karantänstiden och desinfektionen. De under innevarande månad i Skåne inträffade nya fallen af smittosam mul- och klöfsjuka gifva ökad styrka åt riktigheten af denna uppfattning.

Huruvida herr Holmgrens mening derom, att »ett land, som förklarats smittadt af mjeltbrand, icke bör förklaras fritt derifrån, förr än sjukdomen alldeles upphört», bör biträdas eller icke, anser sig utskottet icke kunna bedöma, utan torde den frågan få bero på det resultat, till hvilket en blifvande, af sakkunnige verkställd utredning kan komma.

Att ersättning bör erhållas för de afsevärda förluster och kostnader, som djuregaren tillskyndas genom tillämpning af gällande förordningar till skydd för det allmänna, synes utskottet vara i princip riktigt; men ur praktisk synpunkt kan det dock ifrågasättas, huruvida full ersättning i hvarje fall bör honom meddelas. En genom Kongl. Maj:t anordnad utredning torde emellertid bäst kunna leda till ett nöjaktigt resultat derutinnan.

Hvad särskildt angår frågan om mjeltbrand, vill det synas utskottet som att, då medicinalstyrelsen genom kungörelsen den 10 mars 1888 likställer mjeltbrandssjuka djur, i fråga om inskränkning för egaren, med de djur, som äro smittade af boskapspest, elakartad lungsjuka och rots, och då känt är, att denna sjukdom uppträder med olika grad af styrka, föreskrifterna angående denna sjukdom böra ändras derhän, att, efter föregången pröfning i hvarje särskildt fall, dels, der sjukdomen uppträder under en mild form, lindring må kunna medgifvas i afseende på isoleringsåtgärderna och dels, der sjukdomen uppträder under svårare form, ersättning bör meddelas djuregaren.

En ytterligare anledning till revision af nu gällande författningar rörande de smittosamma husdjurssjukdomarna torde också vara behovet af att på ett ställe få samlade de nu rätt mycket splittrade föreskrifterna angående ämnet i fråga.

Af den här ofvan framställda redogörelsen framgår, att författningarna afse endast de svårare infektionssjukdomarna. Att nu äfven, såsom herrar Ericson och Mallmin ifrågasatt, intaga i författningarna bestämmelser om vidtagande af vissa åtgärder mot de så kallade mildare infektionssjukdomarna, anser utskottet icke vara tillrädligt, af det skäl att ett frångående af den nu i detta fall gällande principen skulle kunna åstadkomma en allt för vidlyftig lagstiftning samt föra frågan onödigt långt ut i detaljbestämmelser.

På grund af hvad här ofvan blifvit anfördt och med hänvisning till motionerna i öfrigt, får utskottet hemställa,

att Andra Kammaren ville för sin del besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t måtte anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utreda,

dels huruvida och i hvad mån ytterligare skärpta bestämmelser eller föreskrifter angående trygghet mot smittosamma husdjurssjukdomars uppkomst och utbredning lämpligen må kunna åstadkommas,

samt *dels* likaledes huruvida och i hvad mån ökad ersättning, i flera fall än hittills, må kunna beredas den enskilde för de förluster, han vid sådana sjukdomars förekomst till följd af gällande föreskrifter för det allmännas bästa måste vidkännas,

äfvensom till Riksdagen inkomma med det förslag i ämnet, hvartill utredningen kan gifva anledning.

Stockholm den 29 april 1898.

På utskottets vägnar:

E. A. ZOTTERMAN.

Herr *G. A. E. Kronlund* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit uti den slutliga behandlingen af detta ärende inom utskottet.
